

Høringsnotat

Politiavdelingen

Dato: 13. oktober 2025

Saksnr: 25/5953

Høringsfrist: 26. november 2025

NY FORSKRIFT OM POLITIHØGSKOLENS VIRKSOMHET OG TILPASNINGER TIL UNIVERSITETS- OG HØYSKOLELOVEN FOR POLITIHØGSKOLEN

1 Hovedinnholdet i høringsnotatet

Justis- og beredskapsdepartementet sender, i samråd med Kunnskapsdepartementet, med dette på høring forslag til ny tilpasningsforskrift for Politihøgskolen til universitets- og høyskoleloven. Den nye forskriften skal erstatte forskrift 16. desember 2005 nr. 1576 om delvis innlemming av Politihøgskolen under nå opphevede lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven 2005). Nevnte lov er erstattet av lov 8. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven 2024), som trådte i kraft 1. august 2024. Forskrifter gitt med hjemmel i universitets- og høyskoleloven 2005 gjelder likevel til departementet bestemmer noe annet, jf. overgangsbestemmelsen i § 17-3 i 2024-loven.

Forslaget til ny forskrift tar utgangspunkt i at universitets- og høyskoleloven 2024 bør gjelde så langt som mulig også for Politihøgskolen, med de begrensninger som følger av de særlige bestemmelsene i politiloven kap. IVa om Politihøgskolen. Dette innebærer at det legges opp til at noen flere av bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven 2024 foreslås å skulle gjelde for Politihøgskolen sammenliknet med de bestemmelsene i 2005-loven som per nå gjelder for skolen.

Det legges blant annet opp til at universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 7 om ansettelser i all hovedsak også skal gjelde for Politihøgskolen, kun med en særregel for åremålstilsetting av rektor ved Politihøgskolen og for behandlingen av klager fra ansatte over vedtak om ordensstraff, oppsigelse, suspensjon og avskjed. Det legges også opp til at universitets- og høyskoleloven 2024 §14-1 om nemnd for studentsaker skal gjelde for Politihøgskolen. Det foreslås videre at studenter ved Politihøgskolen likestilles med andre studenter når det gjelder dekning av utgifter til juridisk bistand i saker om utvisning, bortvisning eller utestengning fra studiet.

Forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet, gitt med hjemmel i politiloven § 24a, foreslås opphevet. Det legges isteden opp til at kapittel 4 i 2024-loven om organisering og ledelse av statlige utdanningsinstitusjoner, også skal gjelde for Politihøgskolen, men slik at nødvendige særbestemmelser for Politihøgskolen innarbeides i den nye forskriften.

Departementet foreslår å videreføre egne forskrifter om opptak til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen og om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestengning av studenter. Det kan riktignok reises spørsmål om ikke også disse to forskriftene burde innarbeides i tilpasningsforskriften. Samling av de ulike forskriftene som gjelder for Politihøgskolens virksomhet vil kunne gjøre regelverket mer oversiktlig for brukerne. En samlet forskrift vil imidlertid gjøre forskriften svært omfattende. Det bes om høringsinstansenes syn på spørsmålet.

I gjeldende tilpasningsforskrift til nå opphevede universitets- og høyskoleloven 2005 er det angitt eksplisitt hvilke bestemmelser som gjelder for Politihøgskolen. Ettersom det legges opp til at universitets- og høyskoleloven 2024 i hovedsak skal gjelde også for Politihøgskolen, foreslås at det i den nye forskriften angis eksplisitt hvilke bestemmelser som *ikke* gjelder. Dette innebærer at fremtidige endringer i universitets- og høyskoleloven 2024 som utgangspunkt også vil komme til anvendelse for Politihøgskolen, med mindre det gjøres unntak i tilpasningsforskriften.

Høringsnotatet inneholder også et forslag om endring av politiloven § 24b annet ledd for å hjemle innhenting av utvidet og uttømmende politiattest etter politiregisterloven § 41. I forbindelse med innføring av et ettårig studium i etterforskning ved Politihøgskolen som påbygning til bachelorgrad fra høsten 2026, og som også åpner opp for søkere med annen utdanning enn politiutdanning, er det behov for en tydelig hjemmel i politiloven for å kunne innhente samme typen politiattest for søkere uten politiutdanning som for de med.

2 Gjeldende rett

Politiloven kapittel IVa har som nevnt enkelte bestemmelser som setter rammer for hvilke bestemmelser i universitets- og høyskoleloven 2024 som kan gis anvendelse for Politihøgskolen.

Politiloven § 24a første til tredje punktum har bestemmelser om Politihøgskolens organisasjon og oppgaver. Fjerde punktum pålegger departementet å gi nærmere regler om valg til styret, oppnevning av styremedlemmer, styrets sammensetning og oppgaver og høgskolens oppgaver, organisering og virksomhet. Slike utfyllende regler er gitt i forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet.

Politiloven § 24b har regler om opptak av studenter til Politihøgskolen og angir at søkerne må ha plettfri vandel, oppfylle fastsatte formelle krav og være skikket. Søkerne er pålagt å fremlegge uttømmende og utvidet politiattest etter politiregisterloven § 41. Bestemmelsen har også regler for klagebehandling av vedtak, og angir at departementet gir utfyllende regler om opptaksnemndas sammensetning, saksbehandling, spesielle opptakskrav, opptaksprøver, og nærmere kriterier for opptak og rangering av søkere. Utfyllende regler er gitt i forskrift 29. august 2017 nr. 1592 om opptak til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen.

Politiloven § 24c oppstiller krav om skikkethetsvurdering av politistudenter gjennom studiet og pålegger styret å oppnevne en egen skikkethetsnemnd. I tillegg regulerer bestemmelsen utvisning, bortvisning og utestenging av studenter. Utfyllende regler er gitt i forskrift 27. september 2024 om skikkethetsvurdering,

utvisning, bortvisning og utestengning av studenter ved Politihøgskolen (skikkethetsforskriften)

Gjeldende forskrift 16. desember 2005 om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov 1.april 2005 nr.15 om universiteter og høyskoler angir som nevnt over hvilke av bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven som skal gjelde for Politihøgskolen. I all hovedsak er bestemmelser knyttet til faglig kvalitet og faglige forhold gjort gjeldende for Politihøgskolen. Bestemmelsene om opptak av studenter til bachelorutdanningen, eksamensrett, taushetsplikt, utestengning og bortvisning fra studiested, klagebehandling, domstolsprøving av vedtak om bortvisning, utlysing av stillinger, ansettelse i forskerstillinger og ansettelse på åremål gjelder ikke for Politihøgskolen.

3 Om regulering av Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet

Departementet foreslår som nevnt innledningsvis å oppheve forskrift 25. november 2005 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet (heretter kalt styreforskriften). Samtidig foreslås det å la universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 4 gjelde også for Politihøgskolen, med unntak av de særlige bestemmelsene om styrets sammensetning, organisasjon og rektors oppgaver som følger av politiloven § 24a, og som derfor må videreføres. Behovet for særregler foreslås ivaretatt ved at de relevante bestemmelsene i den eksisterende styreforskriften videreføres i ny forskrift §§ 2, 3 og 4.

Forslaget til ny forskrift §§ 2, 3 og 4 erstatter etter dette gjeldende styreforskrift §§ 1 nr. 2, 2 nr. 2 og 3. Bestemmelsene regulerer Politihøgskolens organisering, styrets sammensetning og rektors oppgaver og rolle.

Bestemmelsen om Politihøgskolens styre i forslaget til § 3 i ny forskrift er vesentlig forenklet sammenliknet med § 2 i gjeldende forskrift. Bestemmelsen foreslås nå bare å regulere styrets sammensetning, ettersom det foreslås at universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 4 om organisering og ledelse ved statlige institusjoner, også skal gjelde for Politihøgskolen. Gjeldende styreforskrift § 4, som gir Politidirektoratet myndighet til å gi utfyllende regler om rammeplan for bachelorutdanningen, opptakskrav og skikkethetsvurdering foreslås inntatt som annet ledd i ny forskrift § 2 om Politihøgskolens organisasjon og oppgaver.

Etter departementets vurdering vil en innarbeiding av styreforskriften i den nye forskriften forenkle regelverket. Endringen sikrer også at de alminnelige reglene for Politihøgskolens styre blir oppdatert ved eventuelle endringer i universitets- og høyskoleloven 2024, som bør gjelde også for Politihøgskolen, i tråd med resten av sektoren. De spesielle behovene for å kunne gjøre unntak på områder som er særregulert i politiloven kapittel IVA ivaretas ved at det er gjort unntak i forskriften på de aktuelle områdene.

4 Politihøgskolens nemnd for studentsaker og forholdet til universitets- og høyskoleloven 2024 § 14-1

Universitets- og høyskoleloven 2005 § 5-1, som krevde at utdanningsinstitusjoner skulle opprette en eller flere nemnder for studentsaker, har ikke vært gjeldende for Politihøgskolen. Det fremgår av bestemmelsen at leder og varamedlem for leder ikke skal være ansatt ved institusjonen og at blant annet medlem av institusjonens styre, ikke kan være medlem av nemnda.

Politihøgskolen hadde tidligere et klageutvalg for studentsaker som behandlet klager fra studenter på enkeltvedtak. Eksempler på saker som klageutvalget behandlet er klager på avslag på fjerde gangs forsøk til eksamen, på avslag på søknad om tredje praksisperiode, på avslag på søknad om opptak til masterutdanninger (ev. andre videreutdanninger), på vedtak om tap av studierett, på avslag på søknad om tilrettelagt eksamen, på avslag om søknader om permisjon, på avslag på søknad om fritak fra eksamen og/eller undervisning på grunnlag av tidligere eksamen mv. Lederen av klageutvalget var ansatt ved Politihøgskolen, og et av medlemmene i utvalget var medlem av Politihøgskolens styre.

Fra 9. april 2025 er Klageutvalget for studentsaker erstattet av Nemnd for studentsaker. Nemnda har en noe annen sammensetning enn det tidligere klageutvalget og oppfyller de formelle kravene i universitets- og høyskoleloven 2024 § 14-1 fjerde ledd, herunder om at leder og vara for lederen skal oppfylle de lovbestemte kravene for tingrettsdommere og lagdommere, jf. domstolloven § 54. Det vil i praksis si at lederen og dennes vara må ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap og være fylt 25 år.

Den nye nemnda styrker politihøgskolestudentenes rettssikkerhet og gjør nemnda mer lik tilsvarende organer i universitets- og høyskolesektoren. Universitets- og høyskoleloven 2024 § 14-1 åpner for øvrig opp for at styret kan delegerer til nemnda for studentsaker å behandle utvalgte saker i førsteinstans og således avlaste styret. Etter gjeldende rett vil dette kreve endringer i skikkethetsforskriften som må godkjennes av departementet.

Departementet foreslår å la universitets- og høyskoleloven 2024 § 14-1 også gjelde for Politihøgskolen.

5 Forslag til anvendelse av og tilpasninger til bestemmelser i universitets- og høyskoleloven 2024 for øvrig

5.1 Oversikt

Nedenfor følger en kort oversikt over de ulike kapitlene i 2024-loven og hvilke kapitler eller bestemmelser i 2005-loven disse erstatter, og om de foreslås gitt anvendelse også for Politihøgskolen. Kapitlene 5 og 6 gjelder private institusjoner og er ikke relevante for Politihøgskolen, og omtales derfor ikke nærmere. Det samme gjelder kapittel 16 som bare regulerer Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

5.2 Kapittel 1 om formål og virkeområde

Kapittel 1 i universitets- og høyskoleloven 2024 har bestemmelser om formål, virkeområde og hjemmel til å gi forskrift om unntak fra og tilpasninger til lovens regler for enkelte institusjoner. I henhold til § 1-1 er lovens formål å tilby høyere utdanning på internasjonalt nivå, utvikle forskning- og utviklingsarbeid og formidle kunnskap om virksomheten mv. Bestemmelsen erstatter § 1-1 i universitets- og høyskoleloven 2005.

2024-loven § 1-2 angir virkeområdet for loven. Forslaget her til ny forskrift for Politihøgskolen vil gis i medhold av bestemmelsens tredje ledd bokstav a.

5.3 Kapittel 2 om virksomhet og ansvar – forslag om unntak for § 2-4 om åpne forelesninger

Kapittel 2 i 2024-loven har bestemmelser om universiteter og høyskolars oppgaver, akademisk frihet og ansvar, undervisningsspråk, gjennomføring av forelesninger, gratisprinsippet ved universiteter og høyskoler, særlig ansvar for enkelte universiteter og høyskoler og behandling av personopplysninger.

Forslaget til ny forskrift legger opp til at hele kapittel 2 skal gjelde for Politihøgskolen, med unntak av § 2-4 om at fysiske forelesninger skal være åpne for publikum. Begrunnelsen for dette unntaket er at den fysiske undervisningen på Politihøgskolen i all hovedsak gjennomføres på et lukket område med adgangskontroll. Fysiske forelesninger ved Politihøgskolen bør heller ikke være åpne av hensyn til etatsinstruksens regler om personellsikkerhet.

At kapittel 2 i universitets- og høyskoleloven 2024 ellers gjøres gjeldende, innebærer at gratisprinsippet etter § 2-5 også vil gjelde for Politihøgskolen. Dette er en endring fra gjeldende tilpasningsforskrift, men er i tråd med praksis ved Politihøgskolen, som i all hovedsak legger til grunn gratisprinsippet.

Universitets- og høyskoleloven 2024 § 2-2 omhandler akademisk frihet og ansvar og erstatter § 1-5 i universitets- og høyskoleloven 2005, som også gjelder for Politihøgskolen. Gjeldende tilpasningsforskrift § 1 annet punktum vurderes som overflødig ved siden av denne og foreslås derfor ikke videreført i den nye formålsbestemmelse i forslaget til § 1.

5.4 Kapittel 3 om akkreditering, kvalitetssikring og grader mv.

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 3 har bestemmelser om akkreditering fra NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen), om løpende kvalitetssikring, internt system for videreutvikling av utdanningskvaliteten (herunder studentevalueringer) og tilsyn med institusjoner, studietilbud og kvalitetsarbeid. Kapitlet har også regler om gradssystemet (akademiske grader), titler og yrkesutdanninger og forbud mot misbruk av gradstitler.

Kapitlet erstatter kapittel 2 og deler av kapittel 3 i universitets- og høyskoleloven 2005. Disse bestemmelsene gjelder for Politihøgskolen etter dagens tilpasningsforskrift, og det foreslås ikke unntak fra kapittel 3 i gjeldende lov i forslaget til § 8.

5.5 Kapittel 4 om organisering og ledelse ved statlige institusjoner – forslag om enkelte egne regler for Politihøgskolen

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 4 har bestemmelser om styret ved universiteter og høyskoler, styrets sammensetning, valg og oppnevning av styret, om ansatt eller valgt rektor, saksbehandlingsregler for styret mv. I den nå opphevede universitets- og høyskoleloven 2005 er reglene for styret fastsatt i kapittel 9, som ikke gjelder for Politihøgskolen.

Kapittel 4 foreslås å skulle gjelde også for Politihøgskolen, med unntak av reglene for styrets sammensetning, organisasjon og oppgaver og rektors oppgaver og rolle som er særlig regulert i politiloven § 24 a, se forslaget til §§ 2 til 4 i ny forskrift. Se for øvrig nærmere omtale under punkt 3.

5.6 Kapittel 7 om ansettelser – forslag om unntak for § 7-6 om lengden på rektors åremål og unntak for § 7-10 om klage på ordensstraff, oppsigelse, suspensjon og avskjed

Etter gjeldende forskrift gjelder universitets- og høyskoleloven 2005 kapittel 6 om ansettelser for Politihøgskolen, med unntak av § 6-3 første, annet, fjerde og femte ledd og § 6-4 annet og fjerde ledd. Unntakene omhandler ansettelser i undervisnings- og forskerstillinger, utlysning av stillinger, ansettelser uten forutgående kunngjøring, regler om innstillinger og regler om åremål.

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 7 inneholder bestemmelser om likestilling, ansettelser av rektor og prorektor, ansettelser i undervisnings- og forskerstillinger, midlertidige ansettelser, særlige ansettelsesregler, åremålsstillinger, ekstraerverv, klager på vedtak om ordenstraff, oppsigelse, suspensjon og avskjed mv.

Politihøgskolen har status som sentralt politiorgan i henhold til politiloven § 16 annet ledd nr. 1. Ettersom rektor ved Politihøgskolen er sjef for et av politiets særorganer, reguleres tilsetting av rektor av politiloven § 19 tredje ledd. For øvrige tilsettinger ved Politihøgskolen gjelder Personalreglement for Politidirektoratet med underliggende enheter, fastsatt i tråd med statsansatteloven § 2.

Departementet foreslår i all hovedsak å la kapittel 7 gjelde også for Politihøgskolen, noe som vil knytte Politihøgskolen nærmere til universitets- og høyskolesektoren enn tilfellet er i dag. Endringen innebærer at studentene skal involveres i ansettelsesprosesser, med mindre et enstemmig styre bestemmer noe annet, jf. § 7-2 fjerde ledd tredje punktum. Styret ved Politihøgskolen fastsetter sammensetningen av ansettelsesorganet, og styret selv vil kunne ansette prorektorer, avdelingsledere og leder av grunnenhet. Styret oppnevner innstillingsorgan og ansetter på bakgrunn av dette i nevnte stillingskategorier. Styret vil også ha hjemmel til i særskilte tilfeller å ansette prorektorer og avdelingsledere uten utlysning.

Departementet mener at å la Politihøgskolen være underlagt de samme reglene som gjelder for tilsetting i undervisnings- og forskerstillinger i universitets- og høyskolesektoren for øvrig er en naturlig konsekvens av at Politihøgskolen i sin undervisning, sitt utviklingsarbeid og sin forskningsvirksomhet skal holde et høyt faglig nivå og bygge på anerkjente vitenskapelige prinsipper.

Det foreslås imidlertid at to av bestemmelsene i kapittel 7 ikke skal gjelde for Politihøgskolen. For det første foreslås unntak for § 7-6 første ledd bokstav a, jf. annet ledd, som åpner for åremålstilsetting av rektor i fire år, med mulighet for forlengelse inntil en sammenhengende periode på inntil åtte år. Det følger av politiloven § 19 tredje ledd at sjefene for politiets særorganer, blant dem sjef for Politihøgskolen, beskikkes av Kongen på åremål for et tidsrom av inntil 6 år, med mulighet for ansettelse en ytterligere periode på 6 år.

I tillegg foreslås unntak for § 7-10 om klage på ordensstraff, oppsigelse, suspensjon og avskjed. Paragrafen viderefører universitets- og høyskoleloven 2005 § 11-3 andre ledd, som ikke gjelder for Politihøgskolen. Bestemmelsen viser at klager fra ansatte på vedtak om ordensstraff, oppsigelse, suspensjon og avskjed skal avgjøres av universitetet eller høyskolens styre selv, eller av departementet når vedtaket er fattet av styret. At styret selv er klageinstans for klager på vedtak om ordensstraff, oppsigelse, suspensjon og avskjed, innebærer et unntak fra

statsansatteloven § 33, som fastsetter at det normalt er departementet eller den myndigheten som er bestemt i personalreglement som er klageinstans i slike saker.

Etter gjeldende personalreglement for politiet § 10 er det det sentrale ansettelsesrådet i Politidirektoratet som er klageinstans for vedtak fattet av lokalt ansettelsesråd ved Politihøgskolen. I tilfelle vedtaket i førsteinstans er fattet i sentralt ansettelsesråd er klageinstansen Justis- og beredskapsdepartementet.

Når det foreslås at ansettelsesrådet i Politidirektoratet fortsatt skal være klageinstans, begrunnes det med at Politihøgskolen er et særorgan under Politidirektoratet. Det gjelder de samme krav til oppførsel og vandel for ansatte ved høgskolen og i politiet for øvrig, og det er stor mobilitet mellom Politihøgskolen og etaten for øvrig. Hensynet til en lik praktisering av sammenlignbare tilfeller tilsier at samme klageorgan behandler klager fra ansatte ved høgskolen og i politiet for øvrig. Det sentrale ansettelsesråd har regelmessig saker opp til vurdering og antas å ha best forutsetninger til å sørge for lik praksis.

5.7 Kapittel 8 om opptak til høyere utdanning – unntak for forskriftshjemler om adgangsregulering, rangering av søkere og nasjonal samordning av opptak

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 8 inneholder regler om krav for opptak til høyere utdanning, adgangsregulering, rangering av søkere og gjennomføring av opptaket. Forskrift om opptak til høgare utdanning 6. januar 2017 nr. 13 har utfyllende regler om opptaket og gjelder for alle grunnutdanninger i sektoren også for Politihøgskolen jf. § 1-1 punkt.1. Det foreslås i utkastet til forskrift å gjøre unntak fra universitets- og høyskoleloven §§ 8-3, 8-4 og 8-5 første ledd, som gir departementet hjemler til å forskriftsregulere henholdsvis adgangsregulering til et bestemt studium, rangering av søkere og nasjonal samordning av opptaket til studier og om dokumentasjon, saksbehandling og klagebehandling. Dette er en videreføring av gjeldende rett og et resultat av at politiloven § 24b har særregler om opptak til Politihøgskolen, herunder krav til fremleggelse av utvidet politiattest etter politiregisterloven § 41. Departementet vurderer at det av denne grunn fortsatt er behov for en egen forskrift som regulerer opptak til bachelorstudiet ved Politihøgskolen.

Etter forslaget vil den generelle opptaksforskriften for universitets- og høyskolesektoren bare delvis gjelde for Politihøgskolen, med særregulering på sentrale områder. Særreguleringen vil i hovedsak omfatte spesielle krav til skikkethet og vandel og tilleggskrav utover generell studiekompetanse, som strenge helsekrav og fysiske krav. Etter rangering via samordnet opptak gjennomføres opptaket ved bruk av opptaksprøver hvor blant annet fysiske tester tillegges vekt.

I ny forskrift § 2 annet ledd bokstav b foreslås det å delegere Justis- og beredskapsdepartementets myndighet etter politiloven § 24b til å gi nærmere regler om saksbehandling og opptakskrav for videreutdanning og høyere grads studier, til Politidirektoratet.

5.8 Kapittel 9 om godkjenning av utdanning og kompetanse

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 9 har regler om faglig godkjenning av utdanning fra andre norske universiteter og høyskoler, godkjenning av

utdanning som ikke er regulert av universitets- og høyskoleloven, og av realkompetanse, godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og behandling av søknader om slik godkjenning. Kapitlet har også bestemmelser om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og om samordning av vedtak om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning. Kapitlet erstatter deler av kapittel 3 i universitets- og høyskoleloven 2005, som i gjeldende tilpasningsforskrift i hovedsak er gjort gjeldende også for Politihøgskolen.

Det foreslås ikke gjort unntak fra bestemmelser i kapittel 9 for Politihøgskolen.

5.9 Kapittel 10 om læringsmiljø, studentrettigheter og studentrepresentasjon

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 10 har regler om læringsmiljø, universell utforming, plikt til å forebygge og forhindre trakassering, varslingsregler, individuell tilrettelegging, permisjonsregler, studentombud, studentorganer og studentenes representasjon i universiteters og høyskolars organer. Kapitlet erstatter i hovedsak kapittel 4 i universitets- og høyskoleloven 2005, som, med enkelte unntak, også er gjort gjeldende for Politihøgskolen.

Det foreslås ikke gjort unntak fra bestemmelser i kapittel 10 for Politihøgskolen.

5.10 Kapittel 11 om undervisning, eksamen, sensur, klage og vitnemål – forslag om unntak fra retten til å gå opp til eksamen

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 11 har regler om studieplaner, studiepoeng, faglig oppfølging, rett til å gå opp til eksamen, skriftspråk ved eksamen, gjennomføring av eksamen, sensur, klager på eksamen og sensur, og regler om vitnemål og annen dokumentasjon.

Det foreslås i forskriften å gjøre unntak for § 11-4 første og tredje ledd om retten til å gå opp til eksamen. Tilsvarende bestemmelse i universitets- og høyskoleloven 2005 § 3-10 gjelder ikke for Politihøgskolen, og det foreslåtte unntaket for § 11-4 første ledd viderefører gjeldende rett. Unntaket er begrunnet i at vilkårene i § 11-4 første ledd, jf. §§ 8-1 og 8-2, for å ha rett til å gå opp til eksamen er generell studiekompetanse eller realkompetanse i tillegg til betalt studieavgift. Dette er ikke tilstrekkelig for å oppfylle vilkårene for å kunne gå opp til eksamen ved Politihøgskolen i henhold til forskrift 7. desember 2016 nr. 1957 om studier og eksamen ved Politihøgskolen § 3-1. § 11-4 annet ledd foreslås gjeldende for Politihøgskolen for å gi hjemmel til i forskrift å kunne gi utfyllende regler om aktiviteter som er obligatoriske for å kunne gå opp til eksamen. § 11-4 tredje ledd foreslås ikke å gjøres gjeldende for Politihøgskolen da det er lite praktisk at studenter, som ikke er tatt opp til politistudiet, kan ta eksamen ved Politihøgskolen.

Forslaget om å la universitets- og høyskoleloven 2024 § 11-5 om skriftspråk ved eksamen gjelde for Politihøgskolen, som innebærer at eksamensoppgaver må utarbeides på både bokmål og nynorsk, medfører en endring. Bestemmelsen erstatter den universitets- og høyskoleloven 2005 § 1-7 annet ledd, som ikke gjaldt for Politihøgskolen. Departementet vurderer at Politihøgskolen, som andre universitets- og høyskoler, bør tilby skriftlig eksamen både på bokmål og nynorsk.

5.11 Kapittel 12 om regler om adferd og reaksjoner - forslag om unntak fra regler om politiattest, skikkethet og reaksjoner på klanderverdig opptreden

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 12 har regler om politiattester, skikkethetsvurderinger, klanderverdig opptreden, fusk og rett til å få dekket utgifter til advokat ved domstolsprøving av vedtak om utestenging, utelukkelse, uskikkethet og bortvisning.

Politi-loven § 24b og c har særregler om krav til vandel, fremleggelse av utvidet politiattest etter politiregisterloven § 41 og skikkethet for politihøgskolestudenter. Nærmere bestemmelser er gitt av Justis- og beredskapsdepartementet i forskrift 27. september 2024 nr. 2338 om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen (skikkethetsforskriften).

Det foreslås derfor at § 12-2 om krav om politiattest, § 12-3 om skikkethetsvurdering, § 12-5 om forstyrrende opptreden og § 12-6 om grovt klanderverdig opptreden unntas for Politihøgskolen. Det vises blant annet til at det etter politi-loven § 24b første ledd kreves fremlagt utvidet politiattest etter politiregisterloven § 41 for opptak til politiutdanningen, og egne regler i § 24c annet ledd om grovt forstyrrende og grovt klanderverdig atferd

En endring i forhold til gjeldende rett er at det foreslås at studenter ved Politihøgskolen skal få dekket flere utgifter enn i dag ved behandling av enkelte typer saker om skikkethet ved at det nå også kan dekkes utgifter i forbindelse med rettsprosesser, ikke bare ved den forvaltningsmessige behandlingen av sakene, jf. forslaget til ny § 5. Forslaget til endring er begrunnet i at studenter ved Politihøgskolen bør likebehandles med andre studenter i universitets- og høyskolesektoren når det gjelder dekning av slike utgifter. Dette innebærer at skikkethetsforskriften § 17 må endres for ikke å skape uklarheter med hensyn til hvilke utgifter som kan dekkes. Departementet foreslår at det i skikkethetsforskriften inntas en henvisning til § 5 i forslaget til ny forskrift.

5.12 Kapittel 13 om doktorgradsutdanninger

Universitets- og høyskoleloven kapittel 13 har bestemmelser om gjennomføring av doktorgradsutdanninger og om tvungen avslutning av slike utdanninger. Kapitlet erstatter § 4-13 i gammel lov, som gjelder for Politihøgskolen, og som blant annet hadde regler om tvungen avslutning av doktorgradsutdanning.

Det legges i forskriften opp til at kapittel 13 også skal gjelde for Politihøgskolen. Det er ikke doktorgradsprogram ved Politihøgskolen pr. i dag.

5.13 Kapittel 14 om institusjonens nemnd for studentsaker og klagebehandling – forslag om unntak for bestemmelse om nasjonal klagenemnd

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 14 inneholder regler om lokale og nasjonale klagenemnder for studentsaker.

Det foreslås å gjøre unntak for § 14-2 om nasjonale klagenemnder. Begrunnelsen for dette er at Politihøgskolen er underlagt Politidirektoratet i egenskap av å være sentralt politiorgan i henhold til politi-loven § 16 annet ledd nr. 1. Det innebærer at Politidirektoratet kan være sentral klageinstans.

Om forslaget om å la § 14-1 gjelde for Politihøgskolen, som forutsetter opprettelse av en uavhengig klagenemnd for studentsaker, vises til omtalen under punkt 4.

5.14 Kapittel 15 om nasjonale databaser, rapportering mv.

Universitets- og høyskoleloven 2024 kapittel 15 om nasjonale databaser og rapportering mv. har bestemmelser om portal for vitnemål og dokumentasjon av øvrig kompetanse, database for forskningsinformasjon og database for statistikk for høyere utdanning.

Kapitlet erstatter blant annet universitets- og høyskoleloven 2005 §§ 7-7 og 7-8, som ikke gjaldt for Politihøgskolen. Det foreslås at kapitlet skal gjelde for Politihøgskolen.

6 Delegasjon av myndighet

Etter gjeldende forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet 25. november 2005 nr. 1330 § 4 skal utfyllende regler om opptakskrav til bachelorutdanningen og om skikkethetsvurdering fastsettes av Politidirektoratet, men godkjennes av Justis- og beredskapsdepartementet. Forslaget til § 2 annet ledd innebærer at departementet ikke lenger skal godkjenne reglene.

7 Forslag til endring i politiloven § 24b - opptak til videreutdanning og høyere grads studier

Politiens særregler om krav til vandel i politiloven § 24 b annet ledd må forstås som bare å gjelde for søkere til bachelorstudiet ved Politihøgskolen. Det planlegges nå for et ettårig etterforskningsstudium som påbygning til bachelorgrad som skal tilbys ved Politihøgskolen fra høsten 2026. Etter planen skal dette studietilbudet være åpent også for søkere som ikke har bachelor i politiutdanning fra Politihøgskolen. Departementet mener det må være samme strenge krav til vandel for opptak til det nye etterforskningsstudiet som for opptak til bachelorstudiet ved Politihøgskolen. Dette vurderes som nødvendig for å sikre at det ikke opptas studenter som ikke får jobb i etaten uansett.

Det foreslås derfor en hjemmel for å kreve fremlagt utvidet politiattest etter politiregisterloven § 41 også for søkere til videreutdanning eller høyere grads studier. Departementet foreslår at det i politiloven § 24 b annet ledd inntas et krav om plettfri vandel også for søkere til videreutdanning og høyere grads studier, og at det om nødvendig kan kreves fremlagt utvidet og utømmende politiattest, jf. politiregisterloven § 41. Slik innhenting av attest vil ikke alltid være nødvendig, eksempelvis ikke i tilfeller hvor søkeren har grunnutdanning fra Politihøgskolen og allerede er ansatt i politiet. Se forslag til lovendring i høringsnotatet punkt 10.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet anslår, på bakgrunn av innspill fra Politihøgskolen, at det vil påløpe noen økte kostnader som en konsekvens av at Nemnda for studentsaker er gjort uavhengig av Politihøgskolens styre fra 9. april 2025. Dette innebærer at det fremover må betales honorar til ekstern leder og vara for leder.

Innføringen av gratisprinsippet innebærer at Politihøgskolen, som resten av universitets- og høyskolesektoren, ikke kan kreve betaling fra studentene til dekning av utgiftene til utdanningen. Tilleggskostnadene forbundet med dette anses imidlertid for å være beskjedne, ettersom Politihøgskolen i hovedsak baserer seg på gratisprinsippet også i dag.

Endringene medfører også at Politihøgskolen, i likhet med andre høyere utdanningsinstitusjoner, må dekke studentenes saksomkostninger for tingretten ved eventuelle søksmål knyttet til skikkethetssaker. I dag dekker Politihøgskolen bare utgifter til den forvaltningsmessige behandlingen av slike saker. Det vil også påløpe merutgifter til utarbeidelse av eksamensoppgaver både på bokmål og nynorsk.

De foreslåtte endringene forutsetter for øvrig tilpasninger av politiets personalreglement, herunder i de administrative rutinene for tilsettinger ved Politihøgskolen.

Departementet legger til grunn at økte kostnader dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer for politiet.

9 Forslag til ny forskrift om Politihøgskolens virksomhet og tilpasninger til universitets- og høyskoleloven for Politihøgskolen

Forskrift om Politihøgskolens virksomhet og tilpasninger til lov 8. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler for Politihøgskolen

Fastsettes med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 1-2 tredje ledd bokstav a.

§ 1. Formål og virkeområde

Forskriften fastsetter regler for Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet og angir hvilke bestemmelser i universitets- og høyskoleloven som ikke gjelder for Politihøgskolen.

§ 2. Politihøgskolens ansvar og oppgaver

Politihøgskolen er organisatorisk underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet.

Politihøgskolen skal

- a. gi grunnutdanning for tjeneste i politiet (bachelor – politiutdanning)
- b. tilby etter- og videreutdanning for ansatte i politiet
- c. drive forskning og faglig utviklingsarbeid som er relevant for politiet
- d. formidle kunnskap om faglige spørsmål innenfor Politihøgskolens kompetanseområde
- e. samarbeide med andre universiteter og høyskoler, tilsvarende institusjoner og politiutdanningsinstitusjoner i andre land
- f. utføre oppdragsvirksomhet på fagfelt innenfor Politihøgskolens kompetanseområde

For øvrig gjelder reglene om universiteters og høyskolars oppgaver i universitets- og høyskoleloven § 2-1.

Politidirektoratet fastsetter

- a. overordnet rammeplan for studier ved Politihøgskolen som beskriver læringsutbytte, praksisstudier og organisering av høyskoleutdanningen
- b. utfyllende regler om opptakskrav til bachelorutdanningen
- c. nærmere regler om saksbehandling, rangering og opptakskrav til videreutdanning og høyere grads studier, herunder krav til politiattest ved opptak og underveis i utdanningen
- d. utfyllende regler for skikkethetsvurdering

§ 3. Styrets sammensetning

Fire av medlemmene av Politihøgskolens styre skal velges blant ansatte i vitenskapelige stillinger, hvorav ingen av studiestedene skal ha mer enn to slike medlemmer. Ett medlem skal velges blant de teknisk og administrativt ansatte, to blant studentene ved bachelor- og masterutdanningene, hvorav ingen av studiestedene skal ha mer enn ett slikt medlem. Departementet oppnevner fire

eksterne medlemmer etter forslag fra styret, hvorav to med erfaring fra politiet og to med erfaring fra universitets- og høyskolesektoren.

Samtlige medlemmer skal ha et personlig varamedlem. Rektor og prorektor er ikke valgbare til styret. Styrets leder og nestleder utpekes av departementet blant de eksterne medlemmene.

§ 4-3 første ledd annet til tredje punktum, annet og tredje ledd, § 4-4 fjerde ledd og § 4-5 til § 4-7 gjelder ikke for Politihøgskolen.

For øvrig gjelder universitets- og høyskoleloven kapittel 4.

§ 4. *Rektors ansvar, myndighet og oppgaver*

Rektor har på styrets vegne det overordnede ansvar for og den daglige ledelsen av Politihøgskolens faglige og administrative virksomhet.

Rektors myndighet omfatter ikke beslutninger i saker av prinsipiell eller stor praktisk betydning. Enkeltavgjørelser i slike saker kan bare treffes av rektor når styret har gitt myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for virksomheten. Styret skal i slike tilfeller underrettes snarlig i etterkant.

Rektor, skal i samråd med styrets leder, forberede og gi tilråding i alle saker som legges frem for styret og er ansvarlig for iverksetting av vedtak som treffes av styret, og for disponering av ressurser og eiendom i samsvar med de vedtak som er gjort.

Rektor skal på styrets vegne påse at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med gjeldende bestemmelser om økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildeling av bevilgninger.

Rektor utarbeider og legger frem for styret budsjettforslag og årsregnskap, og holder styret løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og om andre forhold av betydning for virksomheten.

§ 5. *Studenters rett til å få dekket utgifter til bistand*

Retten til å få dekket utgifter til bistand fra advokat eller annen fullmektig etter universitets- og høyskoleloven § 12-9, gjelder også i saker om utvisning, bortvisning og utestenging etter politiloven § 24 c.

§ 6. *Register for informasjonsutveksling om reaksjoner*

Vedtak om utestenging og bortvisning etter universitets- og høyskoleloven § 12-1, § 12-4 tredje og fjerde ledd, § 12-7 annet ledd og § 12-8 annet ledd, og vedtak i saker om utvisning, bortvisning og utestenging etter politiloven § 24 c skal registreres i et register for informasjonsutveksling om reaksjoner så raskt som mulig etter at vedtak er fattet.

§ 7. *Utøvelse av myndighet lagt til departementet*

Der universitets- og høyskoleloven gir myndighet til departementet, forstås i forskriften her Justis- og beredskapsdepartementet i saker etter loven § 2-5 annet og tredje ledd, § 4-1 sjette ledd andre punktum, § 4-3 fjerde ledd, § 8-1 femte ledd, § 10-9 tredje ledd, § 11-3 fjerde ledd.

§ 8. Øvrige bestemmelser i universitets- og høyskoleloven som ikke gjelder for Politihøgskolen

Følgende bestemmelser i universitets- og høyskoleloven gjelder ikke for Politihøgskolen:

§ 2-4

§ 7-6 første ledd bokstav a, § 7-10

§ 8-3, § 8-4 og § 8-5 første ledd

§ 11-4 første og tredje ledd

§ 12-2, § 12-3, § 12-5, § 12-6

§ 14-2

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

II

Endring i andre forskrifter:

I forskrift 27. september 2024 nr. 2338 om skikkethetsvurdering, utvisning, bortvisning og utestenging av studenter ved Politihøgskolen (skikkethetsforskriften) foreslås følgende endring:

§ 17 skal lyde:

Dekning av studentenes utgifter til juridisk bistand

Utgifter til juridisk bistand dekkes etter reglene i § 6 i forskrift [xx] om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet og tilpasninger til lov 8.mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler.

Følgende forskrifter oppheves:

- forskrift 16. desember 2005 nr. 1576 om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler
- forskrift 25. november 2005 nr. 1330 om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet

Endringene trer i kraft fra det tidspunkt denne forskriften settes i kraft.

10 Forslag til endring i politiloven § 24b

Politoloven § 24b annet ledd skal lyde:

Opptak til videreutdanning og høyere grads studier foretas av Politihøgskolen. *Opptak forutsetter at søkeren har plettfri vandel. Det kan kreves fremlagt uttømmende og utvidet politiattest fra søkeren, jf. politiregisterloven § 41.* Departementet gir nærmere regler om saksbehandling og opptakskrav, herunder dokumentasjon av kompetanse.